

UNIAREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an . . . . . 120 Lei
Pe jumătate . . . . . 60 Lei
In America pe an 3 dolari.

Iese odată la săptămână

Adresa: „UNIAREA POPORULUI”, Blaj, Jud. Alba-de-jos
Director: ALEXANDRU LUPEANU-MELIN

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunț odată 4 Lei
a doua și a treia oră 2 Lei.

La muncă și la bucurii împreună.

Blajul la Brașov. — Cuvântarea Părintelui canonic Dr. VICTOR MACAVEIU la serbările școlare din Brașov.

„Aduc, la praznicul existenței de 75 ani a acestor școli, salutul altor școli, cevaș mai vechi, ridicate însă și susținute tot cu aceleași jertfe, tot cu acelaș gând: *ca să fie „lăcaș al științei și al virtuții”* — școli întemeiate tot pe frica lui Dumnezeu, carea este începutul înțelepciunii, și ai cărei susținători sunt tot așa de hotărâți, ca și dvoastre, să le păstreze pentru totdeauna în vechia lor tradiție de muncă și de creștinătate, de dragoste pentru neamul din care facem parte.

Aduc salutul Mitropolitului dela Blaj, care, ca și Mitropolitul Sibiului, ca și marii lor înaintași, dintre cari voiu aminti și eu mai ales numele marelui Andrei Baron de Șaguna — au socotit și socotesc și astăzi pilda omului din Evanghelie, care și-a vândut toată averea ce o avea și s'a dus de a cumpărat *moșie cu comoară* — cea mai scumpă comoară, prin care un neam poate să-și asigure trănicia și veșnicia: *comoara cărții, comoara învățaturii, comoara culturii românești.*

Ne asociem și noi, cei veniți din cetatea de pe malul Târnavelor, la bucuria și mândria dvoastre, a celor cari stau în fruntea acestor școli astăzi, și a celor cari ați bătătorit în anii de elevi scările acestor mărețe și, mai presus de toate, *românești* palestre!

Am venit aici și am găsit urmele înaintașilor noștri și ai dvoastre, așa precum la Blaj păstrăm și noi pulbere adusă de pe catedrele de aci. Am găsit aci urmele acelor, pe cari *i-a unit un ideal comun: școala românească, chezașia viitorului, cheia unității suflatești a neamului românesc de pretutindeni.* Am găsit aci urmele atâtor apostoli porniți din școala mai veche dela Blaj, aruncând semința, aruncând lozinca: *„școli sunt de lipsă, școli”* — și aruncându-o în pământ prielnic și roditor aici în Brașov, între harnicii și devotații negustori și cetățeni.

Am găsit urmele unui Ioan Precup, a unui Vasile Oroianu învățător la 1846, rămas la Brașov până la moartea sa! Urmele lui Andreiu și Iacob Mureșan bătrânul.

Am găsit urmele profesorului de fizică dela Blaj, Gh. Bariș, neobosit în îndemnuri pentru deschidere de școli, dascăl, vreme de 9 ani, aci la Brașov, angajat cu 200 de floreni de argint pe an, muncind mai târziu, alături de alt blăjan, — Iacob Murășan, — între cei 6 membri ai primei eforii a acestor școli, colaborator neobosit al vrednicului de pomenire protopopul Popazu, mijlocitor de înțelegere între reprezentanții celor 2 biserici: sf. Nicolae și Adormirea Maicii Dui, acela care fu al doilea

implântând sapa la punerea temeliei acestor ziduri, în ziua de 26/14 Septembrie 1851, punând prima temelie la biblioteca școlilor și „și mai târziu fiind unul dintre cei mai de frunte sfințici în toate afacerile publice românești și, în deosebi, în afacerile școlare, la care dăduse dovezi, că se pricepe așa de bine” — cum spune istoriograful acestor școli, neultatul Andrei Bârseanu.

Dar am venit, și pentru ca să aducem omajul nostru acelor, cari au jertfit și au muncit pentru cultura neamului românesc aci, în jurul eri în lăuntrul acestor ziduri, am venit să slăvim pomenirea atâtor profesori, directori, efori ai acestor școli, cari vreme de 75 ani au revărsat lumină, au revărsat încredere, au ținut trează conștiința și *nădejdea unor zile, cari aveau să vină în viitor.*

Oratorii, cari vor vorbi după mine, desigur, cu mai multă competență vor evoca umbrele mari ale cinstiților negustori, ale modeștilor preoți, umbrele acelor, cari și-au trecut din mână în mână făclia luminii: umbrele profesorilor devotați chemării lor, umbrele marilor directori: *Gavrila Muntean, Dr. Meșota*, — acela care între anii 1872—4 — precum ne spune Andrei Bârseanu în istoria acestor școli — se gândea dimpreună cu unul dintre cei mai distinși membri ai corpului profesoral dela gimnazul din Blaj, la organizarea unor *conferențe comune a tuturor profesorilor* dela școlile medii române din Ardealul de ieri! Vor evoca alți oratori icoana lui *Virgil Onișiu*, icoana bătrânului și chibzuitului *Andreiu Bârseanu*. Vor remarca munca lor și a colaboratorilor lor.

În fața dvoastre, a celor pe cari recunoștința — o recunoștință atât de firească — v'a adus la serbarea *almei mater*, ca să retrăim cu toții trei sferturi de secol, *din însăși istoria renașterii noastre culturale, așa de mult legate de aceste școli*, — în fața dvoastră cuvântul meu nu poate să adaugă decât *o frunză în cununa de laur ce trebuie să împodobească pururea acest altar al culturii românești*, ca un *prinos de admirație și de recunoștință* a unui neam întreg.

Și, în fața acestui altar, dvoastre, foști și actuali elevi, și noi toți, *vom face o juruință: Vom munci, vom jerfi, vom lupta, pentru ca el să rămână totdeauna aceea ce a fost în trecut, în legătura firească și organică cu biserică: limpede isvor de cultură românească și creștinească, sentinelă și depozitar al tradițiilor celor mai bune ale neamului nostru!*

Dr. Victor Macaveiu.

CUM STA LUMEA ȘI ȚARA.

Suveranii noștri în Franța.

Am arătat într'un număr trecut al gazetei noastre, că preaiubiții noștri Suverani, Regele și Regina, au plecat în streinătate, unde vor vizita Franța și Anglia, și vor românea mai mult timp. Telegramele vestesc acum, că Suveranii noștri au sosit în ziua de 29 Iunie la Paris, în Franța, unde li-s'a făcut o primire foarte călduroasă și strălucită. În gara marelui oraș al lumii, mii și mii de privitori așteptau să vadă sosirea domnitorilor României. M. Sa Regele a fost salutat de generalul Lasson în numele președintelui republicii franceze și de un înalt reprezentant al ministerului afacerilor streine. M. Sa Regina a fost întâmpinată cu nenumărate buchete de flori de către doamnele franceze. Apoi Suveranii noștri au fost petrecuți în urale nesfârșite la locuința din marele Hotel Rietz. Această primire, plină de căldură și însuflețire, arată cât de mult țin Francezii la Familia noastră regală, și la sora lor bună, România. Din Paris M. Sa Regele va merge la scâlzi la Bagnolles, să-și îngrijască sănătatea, iar M. Sa Regina va cerceta Anglia.

Groaznica nenorocire a unor eleve.

În orașul Oltenița din vechiul regat, s'a dat în zilele trecute o serbare școlară, într'una din grădinile de plimbare a orașenilor. Pe timpul când se desfășura programul, mai multe fetițe de școală, ca să vadă și ele bine, s'au urcat pe coperișul unui ghetar, ce se afla în apropiere. Însă bucuria localui le-a fost scurtă. Căci de povara prea mare, grinzile putrede ale ghetarului s'au rupt și bietele copile au căzut claie peste grămadă în huruba de sub pământ între sloi și în apă. Țipete sfâșietoare au umplut tot publicul de groază. Femeile de față, au început să plângă, iar bărbații văzând nenorocirea au alergat să ajute și să mântuie ce pot. S'ascormonit coperișul dărâmat, s'au înlăturat grinzile căzute, însă sub ele zăceau înauduite și fărâmate 15 trupușoare de copile. . . Copilele moarte sunt toate între 9—12 ani, eleve la felurite școli din oraș. Ne putem închipui durerea părinților, când și-au văzut copilele ucise de groaznica nenorocire!

O altă nenorocire.

Tot cu fete de școală s'a întâmplat lângă Chișinău, în Basarabia. Directoara școalei primare de fete nr. 8 din Chișinău, se ducea la excursie cu mai multe eleve și profesoare într'un automobil-camion spre comuna Durlești Pe-o pantă de deal șoferul n'a putut împiedeca mașina și ea s'a răsturnat pe dealul numit a' lui

Manole. Profesoarele și elevele au ajuns sub căruța grea: trei școlărițe, între 12—14 ani, au murit pe loc, dimpreună cu o profesoară și cu copilășul ei de trei ani. Directoara s'a îmbolnăvit rău de groază, iar alte 14 fete au fost greu rănite.

Serbările dela Brașov.

După școlile noastre dela Blaj, celea mai vechi școli înalte din Ardeal sunt ale Brașovului. Liceul „Andrei Șaguna” a implinit acum 75 ani dela înființare. Din acest prilej s'au făcut în cetatea de sub Tâmpa mari serbări naționale, prăznuindu-se biruința cărții și a învățaturii românești.

S'au adunat acolo Duminecă și Luni, în săptămâna trecută, toți foștii elevi ai școlilor naționale din Brașov, cari se mai găsesc în viață, s'au adunat cărturari și oameni de cultură, miniștrii, preoți, protopopi și fruntași ai vieții noastre de dincoace și de dincolo de Carpați, pomenindu-se cu cinste străduințele foarte rodnice ale acolora, cari au pus piatra de temelie la vestitele școli dătătoare de lumină și de mândrie națională. S'au slujit parastase de pomenire, au răsunit cuvântări și s'a cântat în pătrunzătoare polifonie mărirea trecutului. Păcat numai, că vremea n'a prea fost prielnică pentru desfășurări de paradă, căci ploaia a vărsat într'una.

Di Nicolae Iorga a ținut o minunată cuvântare. Au mai vorbit miniștrii Anghelescu, Constantinescu, Moșoi, Mitropolitul Bălan și alții. Blajul nostru, ca mai bătrân cuib de învățatură românească, încă a fost de față la serbările fraților brașoveni.

Părintele canonic *Dr. Victor Macaveiu*, delegatul Mitropoliei noastre, a rostit un foarte temeinic și avântat salut, pomenind pe George Barițiu, și pe Iacob Mureșianu, doi fii suferinți ai Blajului, cari au muncit la Brașov cu sârguință de albine, ostenindu-se din toate puterile ca Liceul românesc al Brașovului să se clădească și să vieze!

Ne-am înfățișat deci și noi blăjenii, cu toată dragostea, acolo, unde e vorba de cultură și de învățatură românească. Ne-am înfă-

țișat și la muncă, în vremuri de lipsă, și ne-am înfățișat și la sărbătoare, arătând că la Târnave, în Mica Romă, dragostea de frate nu se precupește și nu se măsură cu cotul, nici când e vorba de așezămintele altei confesiuni. Blajul și Brașovul au fost frați și'n năzuinți și'n idealism, precum trebuie să rămână și în viitor. Numai mână în mână le stă bine fraților, spre a neamului mărirea și înaintare.

In politică e liniște.

Corpurile Legiuitoare suat în vacanță. În București lumea se pregătește să plece la aer și la odihnă. Miniștrii pleacă și dâșii, unii în străinătate, alții prin țară, la adunări, ca de curând la Deva, unde a coborât însuși d. Ionel Brătianu, să întărească partidul său în județul Hunedoara. S'au ținut orășii și s'au dat banchețe.

Opoziția a plecat și ea, cumpănind stările de pe-acasă și adunând arme pentru lupta din toamnă. Generalul Averescu își mângâie barba și zimbește fericit, în nădejdea că va mai ajunge la putere... Când? Asta cică d. Brătianu o știe! Firește, spun gurile opoziției că socoteala e făcută fără de crășmar. Doctorul Lupu e la alegeri în Basarabia, d. Nicolae Iorga va propovădui dragoste de neam și de învățatură la Vălenii de munte, d. Iuliu Maniu se interesează de alegerile în Camerele agricole, îngrijit de soarta țăranilor.

Cam așa se înfățișază icoana politiceii, acum, în plină vară. Liniște la București și liniște în țară, unde oamenii s'au săturat de răceală și de ploii, așteptând să-și poată aduna pâinea de pe hotar.

In lumea largă

fac zarvă Grecii, cari și-au mai răsturnat un guvern și și-au ridicat altul. Asta e firea lor, nu sunt mulțumiți cu nimenia și cu nimic. Odată le trebuie rege, mâne îl alungă, poimâne iarăși l-ar primi, ca foarte incurând să-l alunge din nou. Militarii cam poartă ițele în Grecia. Vorba e, că, deocamdată, *Pangalos* e stăpân în țara maslinelor. Dujmani are pe *Cafandaris*

și pe *Mihalocopulos*. Ca mâne cine știe ce-o mai fi și care pe care?

Bulgarii nu sunt nici ei mai liniștiți decât Grecii, ei stau tot în teama de bolșevici, și se trudesco să se mântuie de sămânța aruncată dela Moscva de trepădușii lui *Trotzki*. Țin judecați într'una, spânzură și taie în carne vie. În aceeași vreme, tot haide se împricesc cu Sârbii, vecinii lor nu tocmai prietinoși

În *Sârbia* Pașici bolește acum de multă vreme. Inșă tot mai are atâta putere să caute împăcări cu croații lui *Radici*, cari ureau poruncile și stăpânirea dela *Belgrad*. Acum sunt pe cale să se înțeleagă.

Războiul marocan din Africa, între negrii și francezi, urmează înainte. Negrii se adună în cete mari și atacă pe furis posturile franceze. Se dau lupte în toată forma, cu morți și cu răniți. Lumea nu poate fi bagseamă fără un pic de război și măcar Africa cu popoarele ei sălbatice nu se lasă mai pe jos.

În *China* încă au fost încordări grele de curând. Chinezii nu mai vreau să-i rabde printre dâșii pe europeni și clocotesc a război. Inșă cu albi e greu să te pui. Ei au atâtea vapoare și atâtea mașini de război, încât o ceartă cu ei totdeauna a fost primejdioasă. Chinezii par ași da seama de acest lucru și sunt prevăzători. Tineretul cam duce hangul în dușmănierea albilor, dar sunt pe cale de potolire.

Primiri la teologie. În ziua de 16 Iulie 1925 se face la *Gherla* primirea tinerilor absolvenți de liceu, cari vreau să urmeze teologia. Până la data de mai sus, cererile de primire trebuie să fie înaintate. Ele trebuie să cuprindă: carte de botez dela preot, certificat de bacalaureat, hârtii despre situația militară, certificat de bună purtare dela oficiul parohial și o declarație, semnată de părinți sau tutori la primărie, în fața alor 2 martori, că dacă tinărul ar părăsi seminarul sau nu s'ar preoți la vremea sa, vor restitui seminarului speșele avute cu fiul lor. Tinerii se vor prezenta în *Gherla*, la reședința episcopoească, încă în ziua de 15 Iulie la orele 4 după prânz. Pot duce hârtiile și numai atunci, cu dâșii.

Foița „UNIRII POPORULUI”.

Insemnări din Italia.

De A. Melin.

III

Orașul apelor. — Gondolele la gara din Venezia. — Canal Grande, noaptea. — Vraja luminilor pe Canale di San Marco. — Când Mireasa mărilor adoarme...

Venezia...!

Cine dintre oamenii știutori de carte n'a visat vreodată Venezia, cu palatele ei crescute din undele mării, cu gondolele svelte, cari lunecă tăcute și maiestose pe canale întortochiate, cu porumbeii dela biserica *San Marco*, blânzi și prietinoși, cari se scaldă în raze de soare și își ciugulesc hrana din mâna călătorilor, cu vraja care respiră din fiecare colțșor al acestui oraș al frumuseții neînchipuite, al cântecelor și al apelor sclipitoare... Cine?

Venezia, orașul preamărit de poeți, admirat de călători și dorit de toți visătorii! Falnica Venezia din vremuri de demult, care a murit și trăiește totuș... Și va trăi, cât timp undele verzui ale Lagunelor vor îmbrățișa un colț de zid și se va mai găsi un suflet omenesc, să le înțeleagă șoaptele, pline de taine și de poezie... Cine n'a visat-o? Și cine n'a râvnit-o?

Venezia e frumoasă totdeauna, inșă mare moroc să sosești noaptea în împărăția Lagune-

lor, cum ni-s'a potrivit nouă, *Pelerinilor români*, la 20 Mai 1925.

Fermecați de luminile fără număr, cari din mari depărtări clipeau pe câmpul întunecat al apelor nevăzute, nici n'am luat seama când am trecut peste *Ponte sulla Laguna*, puntea lungă de peste 3 kilometri, care leagă Venezia de uscat. Și ne-am aflat deodată într'o gară uriașă, în fața căreia înzadar căutam nelipsitele trăsuri și tramvaie din marile orașe... Așa ceva nu se pomeneste aici! Venezia n'are cai, n'are automobile, n'are tramvaie, căci n'are unde să le întrebuițeze.

Străzile Veneziei sunt fără pulbere și fără bolovani. Pardoseala lor e spuma și valurile săltărețe ale canalelor...!

Indată lângă pragul gării, la trei pași abia, e *Canal Grande*, cu ape verzi și grele, pe cari plutesc vestitele gondole veneziene și vapoare încărcate de călători. Drumeșii sosiți cu trenul sunt luați numai decât în primire de gondolieri, cari stau în picioare pe podișul dîndărăt al bărcilor și te îmbie să te ducă la „albergo” (hotelul) cutare sau cutare. Bărcile lor sunt toate colorate în negru și au ciocuri cu gături lungi ca lebedele. Noaptea, alături de *barcagiu*, la picioarele lui, clipește felinarul, care cerne raze gălbui pe undele neodihnite. Din depărtare, acestea mulcome droști veneziene par ciudate păsări de noapte, cari cu ochiul obosit, aproape stins, își caută printre ziduri vechi un locșor de odihnă... Și când se apropie de ma-

luri, le ies în cale „măscalzonii” cu fețe aspre și neguroase, cari întind lungi cărlige de fier și le trag la debarcaderuri înguste, cu piatra cioplită, lucitoare. Sunt foști pescari sau „lupi de mare”, cari, îmbătrâniți și storși de lungi călătorii prin toate unghiurile lumii, se mulțumesc acum cu câțiva gologani, luați mai mult ca de pomana, dela pasageri străini, să-și ducă înainte viața de „dolce far niente” (nimica făcând) și de nepăsare...

Mai încolo e stația unde leagă vapoarele și pleacă tot la câte 5—10 minute, răscolind în stropi deși apele marelui canal. Noi urcăm în nește motorase frumoase și elegante, cari ne așteaptă anume, din partea hotelelor unde vom trage. De pe punțile acestor „lanțuri” sprintene și foarte curate, privim frumusețea de basm a Veneziei noaptea...

Înainte, aproape de gară, o punte de fier atârnată între palate, pare arcul de triumf cu care își primește Venezia oaspeții cu drag așteptați. De jos, dela apele somnoroase și întunecate, se ridică șirurile de case cu câte 5—6 etaje, cari, prin întunec, par stânci scrijelate de vremuri și de furtuni, în coastele cărora mulțimi nenumărate de licurici au fost orânduși frumos de mâna nevăzută a nopții, spre încântarea ochilor și a închipuirii... Ici colo, palatele arată, lângă canal, mari geamuri strălucitoare de lumină bogată; sunt hotelurile și restaurante luxuase, în cari, la mese încărcate cu flori și cu feluri de bunătați, englezi ori a-

Grăunțe sufletești.

Cine are drept a propovădui legea lui Hristos?

Oare cine este rânduit să ne spună, cum sunt de a se înțelege Scripturile? De-a bună seama preoții, vor zice creștinii. Dar nu vedeți voi că preoții sunt mai păcătoși decât voi, zic „pocăiții”. Vor avea și ei păcatele lor, le răspundem noi, căci Domnul Hristos oameni păcătoși a ales ca Apostoli. Dar dreptul de a învăța popoarele nu-l au decât numai ei, căci l-au primit acest drept prin punerea mânilor și rugăciune, adecă prin sfințirea întru preot dela episcop, așa precum se obicinuia aceasta și pe vremea Apostolilor. Faptele Apostolilor spun, că Pavel și Barnaba au hirotonit preoți pentru biserici (Fapte 14, 23). Cuvântul *hirotonire* este cuvânt grecesc și atâta înseamnă cât a pune mâna peste cineva și a se ruga pentru el. Prin semnul acesta împărțeau Apostolii darul preoției celor vrednici, întocmai cum se dă acest dar și azi în biserica noastră.

De acest dar al preoției era legat dreptul de a propovădui Evanghelia, precum limpede se spune aceasta în cuvintele lui Pavel Apostolul către Tit: „Pentru aceea te-am lăsat în Creta, ca să așezi în fiecare cetate preoți, precum ți-am poruncit”. Așa dar, nu cetățile își alegeau preoții, nici nu se făcea preot oricare om, după cum îl tăia capul, ci ucenicul Tit le trimitea lor preoți la porunca lui Pavel. Acești preoți — scrie mai departe Pavel Apostolul — trebuie să fie oameni cuvioși și drepti „ținându-se de cuvântul credincios al învățării, să fie puternici a îndemna întru învățatura cea sănătoasă și pe cei ce grăesc împotriva a-i

certa” pentru că „sunt mulți amăgitori de minte cărora trebuie a le astupa gura, căci răsvăresc toate casele, învățând celea ce nu se cad” (Tit 1, 5—11).

Iată dar, Pavel Apostolul spune limpede, că puterea de a propovădui *învățătura cea sănătoasă*, puterea de a *astupa gura celor cari răsvăresc toate casele și învață celea ce nu se cad*, o are numai preotul hirotonit și rânduit de Apostoli, sau de ucenicii lor, ca să slujească credincioșilor din cetăți.

Puterea aceasta de a vesti învățătura cea sănătoasă este mare și sfântă. Iată cum grăește Apostolul neamurilor, când aude că au intrat predicatori streini în turma lui: „Inger din ceriu de v'ar propovădui altceva, decât ce am propovădui noi... decât ceea ce ați primit, anatemă (afurisenie) să fie!”

Sf. Apostol de multeori grăește despre sine cu mare umilință. Zice că nu este vrednic a se numi Apostol, pentru că a prigonit biserica lui Dumnezeu; spune că el este cel dintăiu între păcătoși. Când este vorbă însă de dreptul lui de a vesti cuvântul lui Dumnezeu, când se amestecă cineva în dreptul acesta, atunci Apostolul smerit se încruntă și afurisește pe toți cari duc în rătăcire pe credincioșii săi prin învățături greșite.

Aceasta putere de a vesti cuvântul lui Dumnezeu și a tălcui Scripturile, a ajuns dela Apostoli, din ucenic în ucenic, așa după cum au poruncit și au rânduit ei, la preoții bisericii noastre. Și numai ei au dreptul de a vesti învățătura cea sănătoasă, numai ei, așa păcătoși cum sunt ei. Pe ori care vlădică l-ai lua din biserica noastră și vei merge înapoi la înaintașii lui peste toate veacurile, vei ajunge la Apostoli și vei vedea că toți au primit și au dat darul preoției și dreptul de a predica prin punerea mânilor. Cine nu poate arăta că a primit puterea de a propovădui Evanghelia în felul cum îi poruncește Apostolul Pavel lui Tit, și ar învăța altceva decât ce învață biserica, oricât de sfânt ar fi el, să fie chiar și inger din ceriu, vorba stântului Pavel, — afurisit să fie!

Dr. I. Florian.

Știrile Săptămânii.

Indemnați pe vecini și cunoscuți, să aboneze și dânsii „Unirea Poporului”, foaie veche și cinstită, care scrie pe înțelesul poporului.

Pentru luminarea poporului. Dl. Aurel Pop directorul liceului „Horia” din Câmpeni a binevoit să plătească abonamentul pe jumătate de an la gazeta noastră, pentru un sătean, care să primească foaia gratuit până la anul nou 1926. Foaia merge la adresa cantorului Petru Mureșan din Chiciudul de Câmpie. Fapta d-lui director se laudă de sine!

Școala cea înaltă dela Vălenii de munte. Ca în toate verile, marele învățat al neamului nostru, d. Nicolae Iorga, își deschide și în acest an universitatea sa dela Vălenii de munte. Cursurile încep la 15 Iulie și vor fi căutate de toți cei dornici de cuvântul de proroc al marelui Român și savant. Pe lângă d. Iorga vor mai vorbi acolo și alți cărturari, dintre cei mai vestiți ai neamului nostru. Ba vor veni anume să țină cursuri și învățați străini din Elveția și din Cehoslovăcia. Bine ar face să meargă la Vălenii câți mai mulți profesori, dascăli și alți slujitori ai cărții, cu atât mai vărtos, că traiul la Vălenii este destul de ieftin și se dau și reduceri de preț la tren.

Un copil impușcă pe fratele său. Copilul Vasile Totelecan din Huedin, jucându-se cu un revolver, arma a luat foc și glonțul a nimerit pe fratele mai mare al copilului, pe Toma Totelecan, în vrâstă de 16 ani. S'a pornit cercetare, să se vadă, din a cui negrijă a apucat revolverul în mâna copiilor.

A căzut dela o înălțime de o mie de metri și nu i-s'a întâmplat nimic. Cine s'o mai creadă și asta? De-a bună seama a fost vre-un liliac ori altă bighiganie, dar om n'a fost. Și totuși om a fost, dar nu om din țările noastre, ci din America. Acuma credem. Acolo în țara drăciilor toate se pot. S'a suit adecă omul nost pe o mașină de sburat și s'a ridicat la o înălțime de 1000 de metri. Acolo sus a lăsat mașina în grija altuia și dânsul s'a lăsat jos pe o ușiță, să cadă la pământ. Când a fost la jumătate drumul în aer, și-a

mericani bogăți își cheltuiesc „valuta”, tăcuți și gravi, ca nește prinți de coroană. E lumea lor aici, unde livrele sterlinge și dolarii le îngăduie orice petreceri și pofte. Chelneții le fac temenele până la pământ și le toarnă, în pahare de cristal, vinuri spumoase și gălgăitoare...

Mai încolo, *stradelle* pietroase și înguste ca niște brânețe, se cațără pe lângă ziduri umede, muschioase, sar peste podețe tot atât de strâmte și ele, și, dela o vreme, se înfundă pe sub boltituri negre ca păcura. Atâta uscat au și venezienii, în întortochieturile de pe lângă Canal Grande...! Incolo numai hudițe de mare, cu aceeaș apă lucitoare și mută, pe care o străpung lopețile gondolelor și o sângerează luminile și felinarele palatelor... Se văd însă uneori prin ceața nopții și coroane de palmieri și de chiparoși, cari străjuesc portaluri scunde, arătând mici grădini înghesuite printre ziduri. Sunt insule mărunte, cari țin temeliile palatelor și ocrotesc și pe cei câțiva arbori răsleși, cari dau viață orașului de ape și de pietrii.

Ponte di Rialto se înalță în unghiu deasupra capetelor noastre. Și ne arată cum mișună locuitorii Veneziei, în seri târzii, pe cărări numai de ei știute. Femei oacheșe, cu trupuri subțirele prinse în mărimi lungi până în călcăie, trec atături de bărbați voinici, frumoși, pe vechia punte, și ascultă cântece de mandolină, cari picură de undeva, dulce și melodios, din cârciumi și localuri nevăzute. Trec marinari sgomotoși și trec străini, din toate țările Europei,

cari nu se îndură să doarmă, ci priveghiază cu statornicie, să nu scape nimic din frumuseța și vraja orașului fermecat.

Mai frumoasă e Venezia unde Canalul Grande se isprăvește și răsare, la stânga, *Camparella* cea sveltă, cupolele dela San Marc și trupul greoi, patrat, al Palatului Ducal. Marea se lărgeste, valurile se simt, sburdă, ca un pește scăpat din strâmtoare. Motoscaful care ne duce, se leagănă cu putere și simțim o boare răcoasă, care vine de undeva din larguri, de pe marea cea întinsă și sbucumată.

Luminile sunt foarte multe aici! Se înșiruie în nesfârșit lanț tremurător, începând din Piața San Marc, peste *Riva degli Schiavoni*, până foarte departe, la chiparoșii neclintii din grădina publică. În dreapta luminile de pe insula *San Giorgio* și dela *Lido*, care se ghicește numai, în adâncuri, spre marea deschisă. Și numai, în adâncuri, spre marea deschisă. Și iarăși gondole cu felinare pălpăitoare... Lumini în cotro cauți; lumini pe ape, lumini pe maluri, prin palate, lumini pe vapoare cari adastă în noapte, lumini la faruri, lumini pe bolta cerească, unde stelele clipeșc vioaie și se întrec cu luminile din tot cuprinsul Veneziei....

Impărăția luminilor și a nopții schinteietoare!

Unde-i condeiu, purtat de mână omenească, să poată lega în slove strălucirea nopții și farmecele luminilor pe *Canale di San Marco*, lângă Venezia!

O parte dintre pelerini ne îndreptăm spre

insula Lido; acolo ne așteaptă casa și masa la *Grand Hotel des Bains*. Suntem flămânzi și obosiți, însă am rămânea aici nemâncați o veșnicie întreagă, să privim, să privim și să ne întrebăm: trăim aieva, ori numai visăm? Dar, în urma noastră, pe *Torre dell' Orologio*, herolzii de bronz bat o oră înaintată. E târziu... *Camparella*, vestitul turn de fală al Veneziei, doarme deasupra palatelor ca o faclie stinsă; porumbeii dela San Marc dorm de mult; doarme și Leul înaripat lângă Palatul Dogilor. Adorm, rând pe rând, luminile pe Molo; adorm lămpioanele întârziate la concerte pe canal; pe scurte restimpuri adorme și ochiul pururea treaz al farului dela intrarea în port... Doarme totul acuși! Singură luna veghiază neadormită, strecurând raze palide, albe, peste ziduri încinse de umbre și de ape. Și Venezia, în nopți târzii, e așa cum a visat-o Eminescu:

„S'a stins viața falnicei Venezii
N'auzi cântând, nu vezi lumini de baluri;
Pe scări de marmură, prin vechi portaluri
Pătrunde luna, înalbind păreții.

Okeanos se plânge pe canale, și
El numa 'n veci e 'n floarea tinereții,
Miresei dulci i-ar da suflarea vieții,
Isbește 'n ziduri vechi, sunând din valuri”.

Binevoitorii și sprijinitorii gazetei noastre plătesc abonament 150 lei pe an

desfăcut pânza ce o avea încinsă pe la piept. Pânza s'a întins ca un parapleu și omul nostru s'a scoborit frumos tot mai la vale. Pânza întinsă îl ținea ca niște aripi de pasere uriașă. Lume multă se înholba la căderea omului de un curaj ne mai pomenit și toate mișcările lui în aer au fost luate în chip. Astăzi își vede americanul nostru sborul lui la cinematograful și zice, că mai tare se îngrozește acum la vederea chipurilor, decât atunci când a sărit din mașina de sburat.

Să nu uite lubiții noștri cetitori, cei cari n'au plătit întreg prețul foii, că ne găsim în a doua jumătate a anului, deci e terminul de plată pentru abonament pe Iulie—Decembrie 1925. Li rugăm să-și înnoiască abonamentul, ca să nu fim siliți a le întrerupe trimiterea gazetei. Rugăm tot odată și pe restanțierii vechi, să ne plătească datoriile, ca să nu-i mai tot turburăm cu provocări, lucru neplăcut și cu cheltuială. Gazeta noastră n'are fonduri, nici ajutoare, ci se susține numai din prețurile de abonament. Și susținerea unei gazete costă azi sute de mii de lei!

Un bețiv căzut în fântână. S'a întâmplat în Șimleul-Silvaniei. În curtea sinagogii din acel oraș este o fântână adâncă. Într-una din zilele trecute, un ovreu cu capul clățit de beaură, s'a apropiat de această fântână să-și stămpere setea. Aplecându-se prea tare, a fost cuprins de amețală și a căzut cu capul la vale în adâncime. Doi ovrei cari erau aproape, l-au scos cu multă trudă și l-au frecat la tâmpă să-și vină în fire. Bețivul s'a și trezit și, spre norocul lui, nu numai că a scăpat de înec, dar și de beție. Apa rece i-a făcut bine și el s'a depărtat treaz, par'că nici n'ar fi beut nimic în ziua aceea.

Unde-i dragostea de frate? La vizi-tația canonică, pe care Preasfinția Sa Episcopul Dr. Alexandru Nicolescu a făcut-o la Orăștie, în ziua de 20 Iunie, toate autoritățile și toate confesiunile s'au înfățișat prin delegațiile lor înaintea înflăcăratului Român și blând ierarh, care este Preasfințitul dela Lugej, dorindu-i bun sos și arătându-și curtenirea, cum e obiceiul la popoarele civilizate. Numai biserica ortodoxă, soră cu cea unită, în frunte cu protopopul ei, n'a ținut să salute pe vlădicul românesc și n'a fost la recepții! Frate la frate nu mai „coboară”, așa vremuri trăim astăzi... Acest fapt intristător îl pune pe gânduri și pe Părintele Moța, preot ortodox și d-sa la Orăștie, care în gazeta sa „Libertatea”, cu drept cuvânt scrie: „Prea se arată o încordare supărătoare între frați și între două biserici surori”. Adevărat, foarte adevărat! Inșă Părintele Moța să nu se mire de lucrul acesta, când chiar gazete dela Sibiu, din jurul scaunului metropolitan, săptămână de săptămână samănă vrajba confesională și măresc prăpastia dintre frații de acelaș sânge și de aceeaș limbă. Unde ești scumpă dragoste de frate?

Se primesc ucenici de meserii. În orașul Timișoara, unde se găsesc o mulțime de fabrici și de meserii buni, se află două mari căminuri (case de ocrotire) pentru tinerii cari vreau să învețe meșteșuguri. Ei au acolo casă, masă și îngrijire bună. Părinții cari doresc să-și așeze copiii în aceste căminuri, să se adreseze Căminului ucenici din Timișoara-Iozefin (Str. Gheorghe Pop de Băsești nr. 22) ori Căminului din Timișoara-Elisabetin (Strada Doja nr. 30), unde se află acum locuri libere. Se primesc și ucenici de negustorie.

Alt Terente. Hoțomanul Terente s'a mistuit în uitare, nimenea nu mai vorbește de el. O fi prins și închis pe undeva, ori s'o fi săturat el de hoții, nu se știe. S'au găsit însă

alți pui de lele cari să-i continue „meseria”. Așa este acum un bandit cu numele Tomescu, pe la Câmpulung și prin Prahova, în vechiul regat. Acest Tomescu zice că are o mică oaste, bine înarmată cu puști militare și chiar și cu dinamită. Te pomenesti că va avea, azi mâne, și mitraliere și tunuri... De curând a călcat un sat cu numele Valea Bradului din județul Prahova. A tăbărit asupra gospodăriei unui învățător bogat și, până când căpitanul de bandiți Tomescu jefuia casa omului, tovarășii lui țineau satul în groază cu împușcături pe toate ulițele. Pe bietul învățător Oprescu hoții l-au lăsat calic și apoi s'au făcut nevăzuți în codrii apropiați. — Ba nu zău, dar par'că prea sunt la largul lor bandiții de drumul mare în țara noastră! Nu-i chip de-ai stărpi odată?

N'avea bilet de tren. Soldatul George Marcu din regimentul 74 infanterie, clătoria dăunăzi cu trenul spre casă, fără bilet. Iată însă că a fost incolțit de un controlor și, de frica pedepsei, a dat să sară din vagon. Tunica agățându-i-se de un cui, nenorocitul soldat a fost târît sub roți și omorît. Astfel în loc să sosească acasă, a nimerit în cimitirul orașului Constanța, aproape de care s'a întâmplat nenorocirea.

Și minciuna-i vorbă... Popa Trifa dela „Lumina Satelor” din Sibiu, tare-i năcăjit, că o sută cinciseci de Români din toate colturile țării, și uniți și ortodoxi, au fost la Roma și au ingenunchiat la mormântul apostolilor Petru și Pavel, despre care însuși d-sa spune, că „Nimenea dintre muritorii pământului n'a înțeles atât de adânc pe Mântuitorul și n'a trăit atât de minunat evanghelia ca ap. Pavel”. Inșă părintele Trifa de Papa are spaimă mare. Și tare întărește, că abia „o mână de cărturari uniți” au fost la Papa („Lumina Satelor” nr. 27) Părintele Trifa a cetit foarte bine că n'au fost numai „o mână” de cărturari uniți și că au fost la Papa și ortodoxi, oameni cu nume și cu vază mare, ca însuș secretarul Consistorului ortodox din Cernăuți și ca profesorul de religie ortodoxă din Sibiu, inșă gazeta d-sale trebuie să inghită adevărul și să croiască pălavre... Căci altfel te pomenesti, că se vor mai găsi ortodoxi, cari să-și îndrepte privirile spre Roma, cea într'adevăr sfântă, ori cum ar huli-o dușmanii ei. Și mai vrea Popa Trifa să nască indoială în inimile puținilor cetitori uniți pe cari îi are. Nu-și aduce aminte, că pentru răutățile pe cari le scrie despre românii uniți și credința lor, a fost certat de inșiși cetitorii săi ortodoxi! Vorba ceea: și minciuna-i vorbă, dar cu minciuna nu prânzești de două ori! Celealalte pe cari le mai îngăimează foaia dela Sibiu cu veselie tineretului în tren, prin Sârbia, poartă aceeaș pecete a relei credințe și a răutății. S'ar putea zice cu Scriptura: Vai vouă fariseilor, că zeciuți izma și mărariul și toate legumele, și dați uitării dreptatea și dragostea lui Dumnezeu!

Din Teaca. Un om de inimă de pe Câmpie, ne trimite o scrisoare mai lungă, pe care din lipsă de loc n'o putem publica în întregime. Într'insa se vorbește cu multă insuficiență de Producția aranjată a doua zi de Rusale în Teaca, de către *Reuniunea Sfânta Maria* a femeilor greco-catolice, care a fost o adevărată sărbătoare. A cântat corul mai multe puncte foarte succese, a cetit Păr. protopop Dionisiu P. Decei o conferență despre „Naționalism și muncă”, a declamat clericul Negrea Traian poezia „Odă neamului meu” și s'a jucat piesa „Gura Satului” de Nic. Tințariu. Românii noștri s'au ridicat foarte mult și'n ochii străinilor cu această producție. Bine ar fi să rămâie tot strâns uniți pe lângă conducătorii lor firești. La producție s'au încasat aproape 10 mii de lei.

Cum umblă târgurile.

Vitele sunt foarte ieftine în Basarabia.

În orașul Bălți s'au vândut de curând: Boi gras de tăiat, perechea cu 7—9 mii lei. Boi de jug 4000—5000 lei, perechea. Vaci bune, cu lapte 1800—2000 lei de cap. Bouți și vitele pentru tăiat, 400—700 lei bucata. Cai de paradă 5000—8000 perechea. Cai de muncă, țărănești, 800—1200 lei perechea. Purcei dela 1 an cu 90—150 lei bucata. Oi tinere și bătrâne dela 100—250 lei bucata.

În târgul Blajului, care s'a început luni în 29 Iunie, vitele au avut următoarele prețuri: boi buni de tăiat 20,000—25,000; boi de jug 17—20,000; vaci cu vițel bucata 7—9000; vițel dela 1—4 ani, perechea între 8—18,000 lei. Purcei bucata 400—600 lei; Porc gras, kilogramul 28—30 lei. Oi 400—600 lei bucata.

Poșta gazetei.

Vasile Bude, Asnagiul de sus. Am primit 100 Lei. Achitat până la 31 Dec. 1925.

Plut. Monda Gheorghe, Bistrița. Am primit 65 Lei.

Vasile Gorea. Suma de 120 Lei am primit-o îned din 28 Martie. Abonamentul plătit până la 31 Dec. 1925. Lui Gorea Ioan I. Petru am început să-i trimitem gazeta din 1 Iulie. Cu bine și cu sănătate!

M. M. Istrău. — Poezia „Noaptea în codru” are unele icoane frumoase, dar în întregime nu este destul de clară. Mai încercați.

Redactor responsabil IULIU MAIOR.

Capitulul Metropolitan greco-catolic Blaj.

Nr. 92/1925.

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de actuar la Administrația Centrală Capitulară, publicăm concurs cu terminul de 25 Iulie 1925. Retribuția lunară Lei 2000. Reflectanții la acest post își vor înainta cererea ajustată cu acte.

Blaj, 25 Iunie 1925.

Iacob Popa

1-2 (58)

președinte capitular

Ucenici de prăvălie

În prăvălia de coloniale, cereale, articlii de manufactură R. M. S. și altele, a Dilor Nicolescu și Hirsș din Tulgheș jud. Ciuc, se caută unul sau eventual 2 băieți din familie bună ca ucenici. Băieții trebuie să cunoască atât limba română cât și maghiară.

Pentru condițiuni de primire rog a se adresa Dlui AUREL NICOLESCU, comerciant proprietar în Tulgheș, jud. Ciuc.

1-2 (56)

De vânzare

La Ioan Cisteian lui Ironim, în Bucerdea grănoasă, lângă Blaj, se află de vânzare:

3 tauri albi de prăsilă

Doi sunt de câte 3 ani, iar al treilea de 2 ani. Se vând pe garanție. Cine are voie de cumpărat, e poftit să-i vadă. Taurii sunt ținuți la pășune.

IOAN CISTEIAN

proprietar în Bucerdea grănoasă.

1-3 (55)